

verslag

Plenaire Vergadering FATF maart 2022

Vergaderdatum	17 juni 2022
Aanwezig	Vertegenwoordigers van het Ministerie van Financiën, het Ministerie van Justitie en Veiligheid, FIU-Nederland, het Openbaar Ministerie, het Anti-Money Laundering Centre (AMLC) en De Nederlandsche Bank (DNB)

Deze plenaire vergadering was de zesde en laatste plenaire vergadering onder voorzitterschap van Duitsland en vond in hybride vorm plaats in Berlijn.

Verklaring over de positie van de Russische Federatie¹

De Russische invasie in Oekraïne druist in tegen de FATF-kernprincipes die gericht zijn op het bevorderen van veiligheid, veiligheid en integriteit van het wereldwijde financiële systeem. Zij vormt ook een grove schending van het streven naar internationale samenwerking en wederzijds respect op basis waarvan de FATF-leden zijn overeengekomen om de FATF-standaarden te implementeren en te ondersteunen.

De Plenaire vergadering van de FATF heeft daarom besloten de rol en de invloed van de Russische Federatie binnen de FATF sterk in te perken. Vertegenwoordigers van het land kunnen geen leidende of adviserende rol meer spelen. Verder kunnen zij niet langer deelnemen aan besluitvorming over herziening van de FATF-standaarden, over wederzijdse evaluaties, de governance van de organisatie en over zaken met betrekking tot lidmaatschap. De Russische Federatie kan ook geen evaluatoren, *reviewers* of andere experts meer leveren voor FATF-peer-reviewprocessen.

De FATF zal de situatie monitoren en elke plenaire vergadering nagaan of er gronden zijn om deze beperkingen op te heffen of te wijzigen. De FATF roept alle jurisdicties op om waakzaam te blijven voor bedreigingen voor de integriteit en de veiligheid van het internationale financiële stelsel als gevolg van de agressie van de Russische Federatie in Oekraïne. De FATF herhaalt dat alle jurisdicties waakzaam moeten zijn op mogelijke opkomende risico's als gevolg van het omzeilen van maatregelen ter bescherming van het internationale financiële stelsel.

¹ <https://www.fatf-gafi.org/publications/fatfgeneral/documents/ukraine-june-2022.html>

Monitoring van naleving van de FATF-standaarden

Wederzijdse evaluaties van Duitsland en Nederland

De FATF heeft de bespreking van de wederzijdse evaluaties van Duitsland en Nederland afgerond. Door middel van *peer reviews* is beoordeeld of de nationale wet- en regelgeving van beide landen technisch voldoen aan de FATF-standaarden en in hoeverre dit stelsel effectief is in het beschermen van de integriteit van het financiële systeem. Het rapport van de evaluatie van Duitsland zal naar verwachting begin september gepubliceerd worden op de website van de FATF.²

De FATF zal het evaluatierapport van Nederland waarschijnlijk eind augustus publiceren. Ik zal dit rapport direct na publicatie aan de Kamer versturen. Zoals aangekondigd in mijn brief van 30 maart 2022 over onderzoeken aanpak witwassen en terrorismefinanciering³, zal ik na de zomer samen met de minister van J&V een integrale gezamenlijke beleidsreactie geven op het FATF-rapport en een aantal andere onderzoeken op dit beleidsterrein.

Jurisdicties met verhoogde risico's

De FATF publiceert twee lijsten waarop landen en jurisdicties staan met strategische tekortkomingen in hun nationale beleid ter voorkoming en bestrijding van witwassen en terrorismefinanciering. De eerste lijst betreft de zogeheten "hoog risicolanden onderhevig aan een oproep tot tegenmaatregelen". Deze lijst wordt vaak aangeduid als de "zwarte lijst". De lijst bevat jurisdicties die geen betrokkenheid tonen om verbeteringen door te voeren of onvoldoende voortgang hebben geboekt in het terugdringen van hun strategische tekortkomingen en die een bedreiging kunnen vormen voor het internationale financiële systeem.⁴ De landen waar het om gaat zijn Noord-Korea en Iran. Er geldt een oproep aan alle landen om effectieve tegenmaatregelen te nemen tegen deze twee landen.

De tweede lijst die de FATF publiceert is getiteld "Jurisdicties onder verscherpt toezicht".⁵ Deze lijst wordt vaak aangeduid als de "grijze lijst". De lijst bevat landen die strategische tekortkomingen hebben in hun nationale regimes ter voorkoming en bestrijding van witwassen en terrorismefinanciering, maar die gecommiteerd zijn om deze tekortkomingen aan te pakken. In de laatste plenaire vergadering is besloten dat Gibraltar wordt toegevoegd aan deze lijst. Malta heeft alle openstaande actiepunten van de FATF afgerond en wordt van de lijst afgehaald, zodat het land niet langer onder verscherpt toezicht van de FATF

² Zie: [http://www.fatf-gafi.org/publications/mutualevaluations/?hf=10&b=0&s=desc\(fatf_releasedate\)](http://www.fatf-gafi.org/publications/mutualevaluations/?hf=10&b=0&s=desc(fatf_releasedate)) . Van de 39 FATF-leden zijn tot nu in de lopende ronde geëvalueerd: Australië, België, Canada, China, Denemarken, Duitsland, Finland, Frankrijk, Griekenland, Hong Kong, Ierland, Israël, Italië, IJsland, Maleisië, Mexico, Nederland, Nieuw-Zeeland, Noorwegen, Oostenrijk, Portugal, Rusland, Saudi-Arabië, Singapore, Spanje, Turkije, het Verenigd Koninkrijk, de Verenigde Arabische Emiraten, de Verenigde Staten, Zuid-Korea, Zweden en Zwitserland. In het gehele FATF-netwerk zijn inmiddels ruim 125 landen en jurisdicties geëvalueerd.

³ Kamerstukken II 2021-22, 31 477, nr. 73

⁴ <http://www.fatf-gafi.org/publications/high-risk-and-other-monitored-jurisdictions/documents/call-for-action-june-2022.html>

⁵ <http://www.fatf-gafi.org/publications/high-risk-and-other-monitored-jurisdictions/documents/increased-monitoring-march-2022.html>

staat. In totaal staan sinds juni 2022 drieëntwintig landen op deze lijst.⁶ De Nederlandsche Bank en de Autoriteit Financiële Markten verwijzen op hun website na elke plenaire vergadering naar de meest recente lijsten. Op diezelfde websites wordt toegelicht welke (aanvullende) maatregelen Nederlandse financiële instellingen dienen te nemen in het kader van de naleving van de Wet ter voorkoming van witwassen en financieren van terrorisme (Wwft) om het verhoogde risico ten aanzien van relaties met ingezetenen van deze landen en het uitvoeren van transacties van of naar deze landen te mitigeren.

Strategische initiatieven

Informatiedeling en gegevensbescherming

Tijdens deze plenaire vergadering heeft de FATF een rapport goedgekeurd met *best practices* en aanbevelingen voor informatiedeling binnen de private sector en tussen de private en de publieke sector ter bestrijding van witwassen en terrorismefinanciering, met inachtneming van gegevensbescherming en privacy. Dit is het eerste rapport dat tastbare voorbeelden geeft van initiatieven op het terrein van informatiedeling met een analyse van de wisselwerking met gegevens- en privacybescherming. Het benadrukt het belang van samenwerking tussen autoriteiten op het terrein van witwasbestrijding en op het terrein van gegevensbescherming. Dit rapport zal in juli verschijnen op de website van de FATF.

Nieuwe standaarden voor uiteindelijk belanghebbenden (UBO's)

In maart 2022 is de FATF het eens geworden over strengere wereldwijde regels voor transparantie van de uiteindelijk belanghebbenden van rechtspersonen. Dit om te voorkomen dat criminelen hun zwart geld witwassen of illegale activiteiten verbergen via complexe bedrijfsstructuren of rechtspersonen.⁷ De standaard omvat het vereiste dat informatie over uiteindelijk belanghebbenden wordt vastgelegd in een register of een alternatief mechanisme, dat even efficiënt is. Nederland heeft al een UBO-register voor rechtspersonen. De aanpassingen in deze standaard hebben met name effect voor landen buiten de EU die nog niet een UBO-register hebben geïntroduceerd. De afgevaardigden kwamen overeen om een concepttekst van een leidraad voor implementatie van de nieuwe standaard gericht te consulteren onder stakeholders, voordat deze in oktober 2022 wordt afgerond.

De FATF overweegt eveneens wijzigingen ter versterking van de standaard voor transparantie van uiteindelijk belanghebbenden van trusts en andere juridische constructies zonder rechtspersoonlijkheid. De FATF heeft een publieke consultatie geopend over dit onderwerp.⁸ Belangstellenden kunnen hun visie tot 1 augustus a.s. kenbaar maken.

⁶ Albanië, Barbados, Burkino Faso, Cambodja, Filipijnen, Gibraltar, Haïti, Jamaica, Jordanië, Kaaimaneilanden, Mali, Marokko, Myanmar, Nicaragua, Pakistan, Panama, Senegal, Zuid-Soedan, Syrië, Turkije, Oeganda, Verenigde Arabische Emiraten en Jemen.

⁷ <https://www.fatf-qafi.org/publications/fatfrecommendations/documents/r24-statement-march-2022.html>

⁸ <https://www.fatf-qafi.org/publications/fatfrecommendations/documents/r25-public-consultation.html>

Leidraad voor een risico-gebaseerde aanpak van vastgoed

De FATF heeft de laatste hand gelegd aan een leidraad die tot doel heeft de betrokkenen in de vastgoedsector te helpen bij het implementeren van op risico gebaseerde maatregelen om witwassen en terrorismefinanciering te voorkomen. Professionals die betrokken zijn bij de vastgoedsector, van makelaars tot notarissen, spelen een belangrijke rol bij het voorkomen dat criminelen hun illegale activa witwassen door middel van de aankoop van vaak hoogwaardig onroerend goed. Uit de vierde ronde van wederzijdse evaluaties blijkt echter dat betrokkenen in de sector over het algemeen weinig inzicht hebben in de risico's die zij lopen. Deze leidraad zal hen helpen een beter begrip van de ML/TF-risico's te ontwikkelen en effectieve maatregelen te nemen om het risico te beperken. De leidraad wordt in juli gepubliceerd.

FATF-president en prioriteiten voor 2022-2024

Het voorzitterschap van Duitsland eindigt per 30 juni. De aantredende president T. Raja Kumar uit Singapore presenteerde de prioriteiten van zijn voorzitterschap, dat op 1 juli 2022 van start gaat voor een periode van twee jaar.

In overeenstemming met de strategische prioriteiten die de FATF-ministers op 21 april 2022 zijn overeengekomen⁹, zullen de werkzaamheden van de FATF zich in het bijzonder richten op het versterken van verhaal van crimineel verkregen vermogen en op internationale samenwerking bij de bestrijding van grensoverschrijdende financiële criminaliteit, zoals cyberfraude/oplichting en *ransomware*. De FATF zal zich ook inspannen om het gebruik van data-analyse en publiek-private partnerschappen te versterken om het witwassen van geld en de financiering van terrorisme beter te bestrijden. Verder komen er nieuwe projecten om misbruik te voorkomen van nationale programma's om paspoorten of verblijfsvergunningen te kopen, voor een leidraad voor evaluatoren over uitvoering van het Verdrag van de Verenigde Naties tegen Corruptie, en een horizontaal onderzoek hoe niet-financiële beroepsgroepen corruptie mogelijk maken. Daarnaast blijft de inzet gericht op nauwe samenwerking met de regionale zusterorganisaties van de FATF om hun capaciteit te vergroten. De FATF heeft de prioriteiten op 1 juli gepubliceerd.¹⁰

⁹ <http://www.fatf-gafi.org/publications/fatfgeneral/documents/ministerial-statement-2022.html>

¹⁰ <https://www.fatf-gafi.org/publications/fatfgeneral/documents/objectives-2022-2024.html>